

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/836/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

304/2013. (X. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos** meghatalmazott képviselője¹ által 2012. október 16-án előterjesztett panasz alapján indult eljárásban a 2013. október 22-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a vele szemben 2012. október 4-én fogantatosított rendőri intézkedés, illetve mulasztás miatt 2012. október 15-én fax útján, majd 16-án postai úton terjesztette elő panaszát.

1) A panaszbeadványban foglaltak szerint a panaszos 2012. október 4-én közvélemény-kutatóként a B. város, (...) kerületi Sz. utcai nyelviskolából 16 óra 30 perc körül távozott. Innen a szomszédos T. utca 40. szám alatti tizenöt emeletes házba ment át, hogy munkáját itt folytassa. A legfelső emelettől indulva a panaszos becsöngetett a lakásokba annak érdekében, hogy a kérdőíven megjelölt korcsoportba tartozó személyeket találjon. A tizenkettedik emeleten sikerült először találkoznia olyan személlyel, aki ebbe a korcsoportba tartozott. A panaszos így megkezdte a kérdőív felvételét, azonban a lakó (B-T. P.) tájékoztatta a panaszost, hogy a lakás már a (...) kerülethez tartozik. Ezt megtudva a panaszos befejezte a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos és meghatalmazott képviselője személyes adatait töröltük.

kérdőív felvételét, és a liftekhez ment, hogy távozzon az épületből. A bal oldali lift hívógombjának megnyomásakor valaki a háta mögül odaszólt neki, hogy az a lift nem működik. Megköszönve a tájékoztatást, a panaszos a másik lifthez ment, ahol három férfi állt a folyósón. Láthatóan ismerték egymást, együtt voltak. Amikor a lift megérkezett, a panaszos beszállt a liftbe. Vele együtt a három férfi közül az egyik, erős testalkatú személy szintén belépett a liftbe, és a panasossal elkezdett kiabálni, hogy szálljon ki a liftből. A panaszos megkérdezte, hogy mi okból kell kiszállnia, azonban a férfi tovább kiabált vele, majd kirántotta őt a liftből. A nadrágja hátsó zsebéből előrántott egy nagyméretű fémszínű fegyvert, és azt a panaszos nyakához nyomta, majd testi erővel a földre kényszerítette a panaszoszt úgy, hogy lábaira rányomta a felsőtestét és a tarkójára térdelt. A férfi felfokozott idegállapotban, feldühödve folytatta a kiabálást, mely szerint két nappal korábban őt megtámadta egy ember, aki azonban elmenekült, most azonban a panaszoszt nem engedi el. A panaszos nagyon megijedt, és minden kérdésre azt válaszolta, hogy hívják ki a rendőrséget, mert csak az ő kérdéseikre hajlandó válaszolni. A támadás körülbelül öt percig tartott, melynek fültanúja volt B-T. P.

A férfi végül felhívta a rendőrséget, de a panaszos nem értette, hogy mit mond a telefonban, mert a férfi a nyakát szorította, és ő jelentősen zaklatott állapotban volt. Ekkor a férfi váratlanul közölte a panasossal a nevét. Később derült fény arra, hogy a férfi az épület házfelügyelője és közös képviselője.

A telefonhívást követően kb. 10 perccel érkezett a helyszínre három rendőr. Ekkorra azonban már a panaszosra támadó férfi megengedte a panaszosnak, hogy összekuporodás helyett hasra feküdjön. A kiérkező rendőrök a panaszosra hason fekve találtak. A panaszos egyértelműen úgy érezte, hogy az egyik, feltehetőleg felettes rendőr ismeri a támadóját, mivel tegeződtek egymással és ismerősként kezelték ráztak.

A panaszosnak engedélyezték, hogy felálljon. Ezt követően őt felszólították arra, hogy igazolja magát és mondja el, hogy mit keres a helyszínen. A panaszos azt válaszolta, hogy szívesen igazolja magát, de kéri, hogy a rendőr vegye el a támadójától a fegyvert, mert fél attól, hogy előveszi és löni fog vele. A felettes rendőr ekkor rákiabált a panaszosra, hogy ne mondja meg neki, hogy kell az intézkedést lefolytatni, illetve hogy ne oktassa ki a rendőri intézkedés menetéről. Ráordított a panaszosra, hogy ő csak a kérdésekre válaszoljon, ne akarjon még több bajt magának, hagyja abba az akadékoskodást. A támadó ekkor teátrális mozdulattal, gyakorlattan kitérítette a fegyvert, a panaszos megítélése szerint nem először végzi ezeket a mozdulatokat. A panaszos a rendőrnek átadta azonosító okmányait és kérdezőbiztosi igazolványát. Amikor a rendőr tudomására jutott, hogy a panaszos közvélemény-kutatást végzett a házban, és nem betörő, láthatóan meglepődött. Rendőri kérdésre a panaszos elmondta a történeteket. Amikor arról beszélt, hogy eltévesztette, hogy melyik kerületben található a társasház, a jelenlévők gúnyolódtak rajta.

A panaszos adatait a rendőrök feljegyezték, felvették vallomását az ügyről. A jelenlévő további három férfit is igazoltatták, és a panaszos észlelése szerint a két, támadásban részt nem vevő férfi vallomását félrevonulva vették fel. Azt nem látta a panaszos, hogy a támadásban tevőleges résztvevő férfi vallomását is rögzítették volna. Amikor a panaszos megtámadó férfit igazoltatta a rendőr, akkor a férfi reakciójából a panaszos számára egyértelművé vált, hogy ők ismerik egymást. Mivel a férfi a lakásában hagyta az iratait, elindult értük. Amikor már távolabb volt, a lépcsőfordulóban hozzáment a felettes rendőr, akivel röviden beszélt. A panaszosnak az volt a benyomása, hogy arról beszéltek, hogyan lehetne eltussolni az ügyet.

A panaszos vallomástételének befejezését követően odament a felettes rendőrhöz, és közölte vele, hogy a kerületi rendőrkapitányságon írásban feljelentést kíván tenni és kérte, hogy a támadásban résztvevő három férfit állítsák elő a kapitányságra. Ekkor a rendőr kiabálni kezdett vele, és azt mondta, hogy utoljára figyelmezteti, hogy ne befolyásolja a rendőri intézkedést, továbbá „magánterületen nem lehet garázdaságot elkövetni”, valamint a kerületi kapitányságon „most tárgyalják, hogy mi legyen az ügyel”. Arra szólította fel a panaszost, hogy várja meg ennek a végét, és azt közölte, hogy a panaszos nem tehet feljelentést, a kapitányságra sem akkor, sem utána nem fogják beengedni.

A panaszos fel akarta jegyezni az intézkedő rendőrök azonosítószámát, erre azonban nem volt lehetősége, mert amikor ezen szándékát jelezte a rendőröknek, ők ismét arra figyelmeztették, hogy ne avatkozzon bele a rendőri intézkedés lefolytatásába, és csak arra válaszoljon, amit kérdeznek tőle.

Időközben B-T. P. is a folyósóra lépett, a panaszos elmondása szerint az ő adatait és vallomását is felvették a rendőrök. A panaszos tudomása szerint a lakó elmondta, hogy kiabálást és dulakodást hallott.

A jelenlévők lementek a földszintre, hogy megvárják a „kaptányság válaszát az ügyel kapcsolatban”. A földszinten lévő gondnoki szobában egy nő tartózkodott, akivel a panaszost megtámadó férfi beszélni kezdett. 8-10 perc várakozás után két civil ruhában lévő rendőr érkezett a helyszínre. Az egyik nyakában egy rendőrségi igazolványnak tűnő biléta lógott a nyakán. A panaszos azt feltételezte, hogy ezek a civil ruhás rendőrök érkeztek a kapitányságról a már helyszínen tartózkodó rendőr hívására.

Az egyik civil ruhás rendőr a bejárat előtt, a panaszostól úgy 4-5 méterre kiabálni kezdett, hogy a panaszos „miért vegzálja az idős lakókat” azzal, hogy bemegy a házba. A másik civil ruhás rendőr megkérdezte a panaszost a történetekről, amit a panaszos elmondott. A három férfi azt állította, hogy a panaszos támadója nem használta a pisztolyt, azt legfeljebb akkor látta, mikor elővillant. A panaszos azonban nem láthatta ilyen formában a fegyvert, mert a támadón hosszú, kitűrt, bő ing volt, amely teljesen eltakarta a fegyvert. A rendőrök közölték a panaszossal, hogy a támadónak gázpisztolya volt, amelyre tartási engedéllyel rendelkezett. Majd az egyik rendőr megmutatta a saját fegyverét, hogy a panaszos láthassa a különbséget a két fegyver közt.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy megakadályozzák abban, hogy feljelentést tegyen.

A panaszos azt is kérte, hogy a civil ruhás rendőrök mondják meg a nevüket vagy azonosítószámukat. A rendőrigazolványt a nyakában viselő rendőr közölte nevét, azonban azonosítószámukat egyik rendőr sem mondta meg.

A panaszossal ezt követően közölték, hogy távozhat a helyszínről. Távozását követően húsz perccel hívta fel a panaszos főnökét 19 óra 47 perckor. Ebből következik, hogy az események kb. két órán át tartottak.

A Panaszos kitért rá, hogy a bántalmazás és a rendőri intézkedések, illetve azok hiánya okozta feszültség és kialakult stressz következtében kiújult az aranyere, továbbá pszichés állapota jelentősen rosszabbodott: a támadás óta nehezen, szaggatottan beszél, sokszor dadog. A

beszédhiba kérdezőbiztosi munkáját is veszélyezteti. A panaszos az események óta feszült, ideges, rosszul és nehezen alszik.

A panaszos annak érdekében, hogy megtudja, az intézkedő rendőrök tettek-e hivatalból feljelentést, illetve indítottak-e további eljárást a támadói ellen, 2012. október 15-én telefonon érdeklődött a (...) kerületi rendőrkapitányságon és a B. városi Rendőr-főkapitányságon, hogy van-e olyan eljárás folyamatban, amelynek ő a sértettje. Mindkét hívásra nemleges választ kapott a rendőrségtől.

A panaszbeadványban foglaltak szerint a fenti események során a rendőrök a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) több rendelkezését megszegték, ezzel megsértve a panaszos alapvető jogait.

Idézte az Rtv. 1. § (2) bekezdését, melynek értelmében „a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében (...) általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését (...)”. Véleménye szerint a rendőrség nem tett eleget felderítési kötelezettségének, tekintettel arra, hogy a helyszíni intézkedések alapján nem indított nyomozást a panaszossal szemben elkövetett cselekmények alapján, amelyek például felfegyverkezve, csoportosan elkövetett garázdaság bűncselekmény alapos gyanúját vetik fel. Tekintettel az eljárás hiányára, tényfelderítési kötelezettségüknek nem tettek eleget, bűnmegelőzési és bűnüldözési feladatukat nem teljesítették.

A beadvány hivatkozik az Rtv. 2. § (1), 13. § (2), valamint 24. § (1) szakaszaira is. A hivatkozott jogszabályhelyek fényében a panaszos azt is sérelmezte, hogy a rendőrök nem nyújtottak neki védelmet, holott élete, testi épsége veszélyben volt. Indokolt ijedtsége révén segítségre, támogatásra szorult. A rendőrök a helyszínen végig úgy léptek fel, hogy a panaszos úgy érezte, hogy nem az ő oldalán állnak, hanem a vele szemben bűncselekményt elkövető személyeket támogatják, és azon igyekeznek, hogy e bűncselekményre ne derüljön fény más rendőrök előtt. A panaszos hiányolta, hogy az intézkedő rendőrök nem szólították fel az intézkedésük helyszínén jelen lévő, cselekményükkel bűncselekmény gyanúját megalapozottan felvető személyeket, illetve személyt, hogy a nála lévő, és a panaszosban megalapozottan félelmet keltő fegyvert számukra átadják, így azt a támadó saját elhatározása alapján nyújtotta át a rendőröknek.

A rendőrök nem adtak megfelelő tájékoztatást és segítséget a panaszosnak, holott ő az adott helyzetben erre rászorult volna. Őt biztonságos körülmények között kellett volna meghallgatniuk, a támadóktól hatékonyabban el kellett volna őt különíteni, és számára információt kellett volna nyújtani arról, hogy milyen formában tehet feljelentést a rendőrségen.

Véleménye szerint a rendőrök nem tartották tiszteletben a panaszos emberi méltóságát. A bűncselekmény megalapozott gyanúját felvető cselekményeket elkövető személyek jelenlétében a rendőrök a panaszossal megalázó hangnemben beszéltek, kiabáltak. A rendőrök közléseinek tartalma is sértette emberi méltóságát, őt többször kinevették, félretájékoztatták, azt a látszatot keltették, hogy a panaszos a hibás, holott ő vált bűncselekmény áldozatává.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdésére hivatkozva a panaszos úgy ítélte meg, hogy a részletezett cselekmény egyértelműen sértette a közbiztonságot és a közrendet, különös tekintettel arra,

hogy bűncselekményt valósított meg, amelyre a rendőröknek reagálniuk kellett volna. Abban az esetben is, ha a helyszínen jelen lévő rendőrök nem tudták volna egyértelműen megállapítani a jogsértő cselekmény elkövetésének tényét, annak gyanúját mindenképpen észlelniük kellett, ez alapján pedig intézkedniük kellett volna a támadókkal szemben. E kötelezettségüket nem teljesítették, mivel a bűncselekmény gyanúját felvető személlyel szemben további eljárást kellett volna kezdeményezniük.

A fenti kötelezettség a helyszínre érkező egyenruhás és civil ruházatban lévő rendőröket is terhelte, hiszen utóbbiak a panaszos elmondása nyomán úgyszintén értesültek az eseményekről, melynek alapján kötelezettségük lett volna nyomozást indítani.

Panaszként fogalmazódott meg továbbá, hogy a rendőrök a panaszos kifejezett kérése ellenére nem adták meg azonosítószámukat, megsértve ezáltal az Rtv. 20. §-át. Igaz ugyan, hogy a rendőrök egyenruháján volt azonosító jelvény, azokat azonban a panaszos nem tudta leolvasni. A nevét is csak az egyik civil ruhás rendőr közölte a panaszossal. Ezen túlmenően intézkedésük célját nem közölték a panaszossal sem az intézkedés megkezdését megelőzően, sem azt követően.

Végezetül a panaszos az Rtv. 20. § (2) bekezdésére hivatkozva sérelmezte, hogy a panaszost nem tájékoztatták az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, sőt, számára azt tették nyilvánvalóvá, hogy feljelentést sem engedik tenni az őt ért bűncselekmény miatt.

A rendőri intézkedések elmaradása következtében a panaszos sérelmezte számos alapvető jogának sérelmét, így élethez és emberi méltósághoz, valamint a testi épséghez, egészséghez fűződő jogát. Előbbi sérelmét abban látta, hogy a panaszost megtámadó, nagyobb testi erővel és fegyverrel rendelkező személy további támadása – tekintettel annak önkívületi állapotára és a rendőrökkel való ismeretségére – reális veszélyt jelentett. Ezt a veszélyhelyzetet a rendőrök nem kezelték megfelelően. A panaszos testi épséghez fűződő jogának veszélye közvetlenebb volt, hiszen az ismételt támadással a három jelenlevő férfi sérülést is okozhatott volna. A panaszos emberi méltóságát a rendőrök megalázó hangneme, beszédtartalma, részrehajló eljárása, a pártatlanság látszatának teljes mellőzése sértette. A panaszos félretájékoztatása, jogérvényesítésének akadályozása pedig sértette tisztességes eljáráshoz való jogát. A rendőrség nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy védelmezze a panaszos előbb felsorolt sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait.

2) A Testület a panasz kézhezvételét követően, 2012. október 25-én levélben fordult a panaszoshoz beadványának további pontosítása érdekében.

2012. november 12-én postára adott levelében a panaszos meghatalmazott képviselője kiegészítette beadványát az alábbi információkkal. A panaszos közvélemény-kutatói megbízását az I. Zrt. instruktora közvetítésével végezte.

A panaszost ért támadás következtében látható sérülései nem keletkeztek, azonban őt pszichés megterhelés érte. Ezzel kapcsolatosan nem kért orvosi ellátást, ugyanis korábbi tapasztalatai alapján tisztában van azzal, hogy amennyiben pszichés problémával fordul állami orvoshoz, csak rendkívül kevés idő jut egy páciensre. A fentiek miatt feleslegesnek tartotta, hogy orvosi segítséget kérjen, anyagi viszonyai pedig nem tették lehetővé, hogy magánrendelésre menjen. Az eset óta azonban napi két tabletta Xanaxot szed idegessége, szorongása enyhítésére.

A rendőri intézkedésekkel kapcsolatban a beadvány rögzíti, hogy a panaszost két alkalommal is meghallgatták. Először az épület 12. emeletén igazoltatták, majd a panaszbeadványban leírtakkal egyezően előadhatta a történeteket. Ezt követően került sor a többi férfi meghallgatására. A panaszos meghallgatásáról, a később tett nyilatkozatokról, vagy a helyszíni intézkedésekről semmilyen dokumentumot vagy feljegyzést nem kapott.

Tekintettel arra, hogy az események során azt tapasztalta, hogy a rendőrök a támadóival összejátszanak, ügyét nem fogják egyáltalán, illetve megfelelően kivizsgálni, továbbá több rendőr által is alkalmazott fenyegetés hatására bizalmát elveszítette a rendőrség iránt, így letett azon szándékáról, hogy feljelentést tegyen. Ezen túlmenően a rendőrök kifejezetten azt mondták neki, hogy nem fogják beengedni a kapitányságra feljelentést tenni. Ugyan a panaszos tisztában volt azzal, hogy a rendőrökkel szemben az ügyészségen tehet feljelentést, azonban az átélt események alapján nem feltételezte azt, hogy a két szerv ne játszana össze annak érdekében, hogy a rendőröket „kimossák” az ügyből. A panaszos jogi képviseléről való gondoskodását követően ismételt mérlegelte, hogy tegyen-e feljelentést. Arra a következtetésre jutott, hogy megvárja a Testület állásfoglalását, és ennek ismeretében dönti el, hogy tesz-e feljelentést az elkövetőkkel szemben.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a Budapesti Rendőr-főkapitánysághoz (a továbbiakban: BRFK), valamint a Készenléti Rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A BRFK egyik főosztálya, valamint a BRFK másik Osztálya külön-külön megküldött levelében arról tájékoztatta a BRFK hivatalvezetőjét, hogy állományába tartozó rendőrök a Testület megkeresésében megjelölt helyen és időpontban nem kezdeményeztek, illetve mulasztottak rendőri intézkedést.

2) A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó r. ftőrm. az alábbi tartalommal készítette el 2012. november 7-ei jelentését. 2012. november 4-én civil ruhában ellátott forrányomos nyomozói szolgálatot látott el r. zls. kollégájával, mely közben az ügyeletes tiszt őt arra utasította, hogy jelenjen meg a B. város (...) kerület, T. utca alatti társasháznál, mert ott a helyszínen lévő járőrök kérnek segítséget. Kollégájával 18 óra 30 körüli időben érkezett a helyszínre. A Készenléti Rendőrség állományába tartozó egyenruhás rendőrök az épület földszintjén voltak, akikkel felvették a kapcsolatot és elmondták az intézkedés alapjául szolgáló eseményt és megmutatták annak résztvevőit, akik elkülönítve voltak egymástól.

A r. ftőrm. a cselekmény résztvevőihez külön-külön ment oda kollégájával együtt, minden személynek napszaknak megfelelően köszöntek, szolgálati igazolványuk és jelvényük felmutatásával igazolták magukat.

A cselekmény egyik résztvevőjét sem ismerték kollégájával, mindenkivel magázódtak, és az intézkedést mindvégig részrehajlás-mentesen foganatosították. A jelenlévőktől megkérdezték, hogy van-e sérülésük, kérnek-e orvosi ellátást, melyre mindenkitől nemleges választ kaptak. Sérülést senkin sem láttak.

A jelenlévőkkel közölték a hamis vádra és hamis tanúzásra vonatkozó törvényi hivatkozásokat, majd megkezdték a szóbeli meghallgatásokat. Először a panaszost hallgatták

meg, aki elmondta, hogy őt a társasház 14. emeletén földre vitte a ház közös képviselője, amit sérelmezett, hiszen ő csak közvélemény-kutatást végzett. Elmondta továbbá, hogy ő a liftben volt, amikor megszólította a közös képviselő és megkérdezte tőle, hogy mi célból járkál az épületben, de ő erre nem válaszolt, nem igazolta magát semmilyen formában, csak lefelé akart menni a lifttel. A közös képviselő erre kihúzta a panaszost a liftből, majd földre vitte. A panaszos elmondása szerint őt senki nem ütötte meg, anyagi kára vagy sérülése nem keletkezett. Ezek után mindössze annyit mondott, hogy volt még egy fegyver a közös képviselőnél, melyet elővett és felé irányított, de azzal őt nem fenyegette és lövés sem történt. A r. ftőrm. kérésére a panaszos megmutatta kérdezőbiztosi igazolványát, és elmondta, hogy ő a (...) kerületben dolgozik, így nem tudja, hogyan került a (...) kerületbe. Ruházatán vagy táskáján nem volt semmilyen felirat vagy arra utaló jel, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy ő a közvélemény-kutató cég alkalmazásában áll. A panaszos szavait a cselekmény többi résztvevője nem hallhatta, mivel távol álltak tőle. Ugyanígy a többi résztvevő szavait sem hallhatta a panaszos.

A közös képviselő, Sz. K. meghallgatása során alátámasztotta a panaszos által elmondottakat annyi módosítással, hogy ő nem vette elő az engedéllyel tartott gázriasztó fegyverét, hanem azt az előírásoknak megfelelően viselte, az legfeljebb kivillanhatott ruházata alól. Elmondta továbbá, hogy az egyik lakó arról tájékoztatta, hogy egy csaló járkál a 14. emeleten, és az ő kötelessége azt visszatartani a rendőrök kiérkezéséig, melyet a földre szorítással meg is tett, azonban a panaszost nem ütötte meg. A r. zls. leellenőrizte Sz. K. birtokában lévő gáz-riasztó fegyvert, melynek sorszáma megegyezett a viselési engedélyen lévő sorszámmal, az a jogosult nevére szólt, vagyis azzal kapcsolatban mindent rendben talált.

Meghallgatták továbbá S. Cs.-t, aki Sz. K.-val teljesen egyezően adta elő a történeteket.

A fentiek alapján a kiérkező rendőrökben az a meggyőződés alakult ki, hogy a fenti cselekmény nem garázda jellegű támadás, hiszen a valós vagy vélt csaló visszatartása nem bűncselekmény és nem is szabálysértés.

A meghallgatások részleteit a r. ftőrm. azonnal jelentette az ügyeletes tisztnek, aki engedélyt adott a cselekmény résztvevőinek szabadon bocsátására és a helyszín elhagyására, valamint utasította az intézkedést végrehajtó Készenléti Rendőrség állományába lévő rendőröket, hogy a történetekről írásos jelentést készítsenek. A meghallgatásokról nem tartották szükségesnek kép-és hanganyag vagy jegyzőkönyv készítését.

A cselekmény résztvevőit ezt követően szabadon engedték, és tájékoztatták őket arról, hogy a rendőri jelentés alapján, amennyiben annak előadója szükségesnek tartja, kivizsgálás indul, melyet tudomásul vettek. Az intézkedést egyik fél sem kifogásolta, feljelentést senki sem kívánt tenni.

A fenti társasházban más olyan személyt, aki az esettel kapcsolatban újabb információval tudott volna szolgálni, nem sikerült felkutatnia.

3) A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságának vezetője a Testület által feltett kérdésekre az alábbi válaszokat adta 2012. november 8-ai levelében.

2012. október 4-én 17 óra 28 perckor Sz. K. tett telefonon bejelentést a már korábban ismertetett lakóépületből, mely szerint több lakó jelzése szerint egy idegen személy

mindenféle okra hivatkozva próbál a házban lévő lakásokba bejutni, illetve a lépcsőház 14. emeletén egy ismeretlen férfi fekszik a földön és rendőri intézkedést kér.

A fenti címre 17 óra 45 perckor érkezett először 3 fő a Készenléti Rendőrségtől, majd 18 óra 40 perckor további két nyomozó a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságtól. A jelenlévőket igazoltatták az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, melyről jelentés is készült. További intézkedést, illetve egyéb eljárási cselekményt a rendőri jelentés alapján nem foganatosítottak. A Testület azon kérdésére, hogy miképpen tettek eleget az intézkedő rendőrök segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettségüknek, a kapitányságvezető a (...) kerületi Rendőrkapitányság r. ftorm. jelentésére hivatkozott, melyből megállapítható, hogy megkérdezték a helyszínen tartózkodóktól, hogy van-e sérülésük, illetve szükségük van-e orvosi ellátásra.

Az intézkedő rendőrök részrehajlás-mentes ügyintézését alátámasztandó hivatkozott arra, hogy az intézkedés során mindkét felet meghallgatták, és az általuk elmondottakat rendőri jelentésben rögzítették.

A helyszínre először kiérkező rendőrök telefonon keresték meg az ügyeletes tisztet, aki nekik azt az utasítást adta, hogy maradjanak a helyszínen, mivel az ügy további tisztázása érdekében a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság állományából két fő nyomozót küld a helyszínre. A rendelkezésre álló adatok alapján nem merült fel semmilyen bűncselekmény elkövetésének gyanúja, így az esettel kapcsolatban nincs folyamatban sem szabálysértési-, sem büntetőeljárás.

4) A Testület rendelkezésére áll a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitánysága által megküldött „előadói ív”, mely az ügy tárgyaként azt a bejegyzést tartalmazta, hogy „egy férfi fekszik a földön”.

5) A helyszínre elsőként kiérkező három rendőr, akik a Készenléti Rendőrség állományába tartoztak, 2012. október 4-én jelentést készítettek a történetekről.

Az irat szerint a fenti napon közterületi járőrszolgálatot láttak el a B. város (...) kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén. 17 óra 30 perckor azt az utasítást kapták a rendőrkapitányság ügyeletéről, hogy jelenjenek meg a kérdéses lakóházban, mivel onnan bejelentést tettek, hogy a lépcsőház 14. emeletén a lépcsőfordulóban egy férfi fekszik. A helyszínre 17 óra 45 perckor érkeztek ki, ahol őket a lépcsőház gondnoka fogadta. A 14. emeletre érkezve azt tapasztalták, hogy egy férfi [a panaszos] fekszik a földön, aki a rendőröket meglátva felpattant. A panaszos elmondta, hogy közvélemény-kutatást végzett a lépcsőházban. Arra a kérdésre, hogy miért fekszik a földön, előadta, hogy a közös képviselővel összefutott, aki megkérdezte tőle, hogy mit keres az épületben. Tekintettel arra, hogy ő erre nem válaszolt, nézeteltérésbe keveredtek és dulakodni kezdtek, melynek során a földre estek. Sérülésük nem keletkezett. A panaszos elmondása szerint azért ijedt meg és hívatta ki a rendőröket, mert Sz. K. oldalán meglátta a dulakodás közben takarásból előtűnő önvédelmi riasztó fegyverét, aminek tartására Sz. K. engedéllyel rendelkezett.

Ezután hallgatták meg Sz. K.-t, aki elmondta, hogy a lépcsőházban többször előfordult, hogy idegen személyek mászkáltak, és nem is olyan régen kést rántottak rá. Ezért tart magánál önvédelmi riasztó fegyvert, melyet az előírásoknak megfelelően tart és visel is. A dulakodás előtt, közben, vagy utána sem vette elő a fegyvert a tokjából, az esetleg a ruházat fedettsége alól előbukkant.

A dulakodásnál szintén jelent lévő S. Cs. úgy nyilatkozott, hogy a közös képviselő arra kérte a panaszost, árulja el, hogy mit keres az épületben, mert ő a közös képviselő és hátha tud segíteni. Még váltottak néhány szót, de ezt nem hallotta, és ezek után csak a dulakodásra lett figyelmes. Arra a kérdésre, hogy előkerült-e a fegyver dulakodás közben, S. Cs. határozott nemmel felelt.

Mindezeket követően 18 óra 40 perckor érkezett a helyszínre a két további rendőr, akik segítettek a fenti személyek meghallgatásában. A helyszínt 19 óra 20 perckor hagyták el a helyszínt az ügyeletes tiszt engedélyével.

A jelentés végén rögzítették, hogy az említett személyek a körözési rendszerben nem szerepelnek.

6) A bejelentésekről készített táblázat szerint 17 óra 28 perckor Sz. K. tett bejelentést. A bejelentett esemény rövid leírásához azt írták, hogy „fegyveres ffi”.

7) A Készenléti Rendőrség főtanácsosa a Testület megkeresésére az alábbi válaszokat adta 2012. december 20-ai tájékoztató levelében. A bejelentés körülményei tekintetében információval nem tudott szolgálni, de közölte, hogy a helyszínen történetekről a jelenlévők meghallgatását követően jelentést tettek EDR rádión keresztül a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság ügyeletére, ahonnan azt az utasítást kapták, hogy a cselekmény résztvevőit részesítsék jogi felvilágosításban, majd ezt követően a helyszínt elhagyhatják. Arra is kaptak utasítást, hogy az esetről készítsenek írásos jelentést.

A tájékoztató levél szerint a panaszost arról is tájékoztatták, hogy sérülés keletkezése esetén az orvosi láttelel beszerzését követően feljelentést tehet. A feleket tájékoztatták a „jogi lehetőségekről”, majd az intézkedés végén őket arról is tájékoztatták, hogy a rendőri intézkedés ellen panasszal élhetnek bármely rendőri szervnél, valamint a Testületnél.

Az intézkedést végrehajtó rendőrök az eseményben résztvevő személy közül egyiket sem ismerték. Valamennyi személyt külön-külön hallgattak meg. Az intézkedés során mindenkivel magázódtak, és az intézkedés végéig az előírásoknak megfelelően, részrehajlás nélkül értékelték az elmondottakat.

A helyszínen tapasztaltak alapján, valamint az eseményben résztvevő személyek meghallgatását követően az intézkedő rendőrök alapos okkal feltételezték, hogy a helyszínen bűncselekmény nem történt.

8) A Készenléti Rendőrség intézkedésben résztvevő bevetési osztályának alosztályvezetője 2012. december 12-én készítette el összefoglaló jelentését. Az alosztályvezető r. alezredes az intézkedést fogantató rendőröket meghallgatta, és ennek alapján készítette el jelentését.

Az intézkedő rendőrök állításuk szerint minden személynek megfelelően köszöntek, majd az intézkedést kezdeményező járőrvezető bemutatkozott, és közölte beosztási helyét is.

A helyszínre érkezéskor azt észlelték, hogy a panaszos a földön fekszik. Rajta kívül még két férfi – Sz. K. és S. Cs. – tartózkodott a helyszínen, a panaszostól kb. 1 méter távolságra a liftajtó előtt. A kiérkező rendőrök érdeklődtek, hogy szükség van-e elsősegély nyújtására, keletkezett-e sérülésük, illetve hívjanak-e mentőt. Válaszuk nemleges volt, valamint sérülésük szemmel láthatólag nem volt. Ezt követően a panaszost igazoltatták, és megtekintették

kérdőbiztosi igazolványát is. Őt meghallgatták a történetekről, ügyelve arra, hogy azt más ne hallja, illetve őt más befolyásolni ne tudja.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy Sz. K.-val való dulakodása során őt a földre vitte a támadója. Őt ütés nem érte, sérülése nem keletkezett. Elmondta, hogy volt fegyver a közös képviselőnél, melyet elővett, de azzal őt nem fenyegette, nem fogta rá, és nem lőtt vele.

A panaszos által elmondottakat igazoltató lapon rögzítették, melynek tartalmát a jelentésírás során felhasználták. Az intézkedésről kép-és hanganyag nem készült.

Ezt követően Sz. K. közös képviselőt hallgatták meg, szintén elkülönítve a többi jelenlévőtől. Ő annyiban tért el a panaszos által elmondottaktól, hogy nem vette elő fegyverét, az mindössze elővillant ruházata alól. Elmondta, hogy kötelességének érezte, hogy a lakók nyugalma megzavaró személyekkel szemben fellépjen, őket szükség szerint a rendőrség kiérkezéséig visszatartani. Tagadta, hogy megütött volna bárkit is, vagy sérülést okozott volna.

S. Cs. a közös képviselővel egyezően adta elő a történeteket, ő nem segédkezett a panaszos földre vitelében.

A Testület megkeresésében arra is választ várt az intézkedő rendőröktől, hogy miért nem tartották indokoltnak előállítani a panaszosra fegyvert fogó személyt. Az összefoglaló jelentés kitér arra, hogy a közös képviselő a lakók jelzése alapján szeretne volna a panaszost kérdőre vonni. Tekintettel arra, hogy az általa feltett kérdésekre, valamint kérésére, hogy a házban tartózkodás jogosságát igazolja, a panaszos nem reagált, alappal feltételezhette, hogy csalóval van dolga, ezért kívánta őt visszatartani a rendőrök kiérkezéséig. A fentiek alapján olyan körülmény nem merült fel, amely a visszatartást megvalósító személyek előállítását indokoltá tette volna.

Az összefoglaló jelentés szerint a rendőrök megkérdezték a panaszost, hogy kíván-e feljelentést tenni, mire a panaszos azt válaszolta, hogy az intézkedés lefolyását nem kifogásolja, feljelentést nem kíván tenni. A panaszos azon állítását, hogy megtiltották számára, hogy feljelentést tegyen, valamint hogy nem fogják beengedni a rendőrkapitányságra, határozottan tagadták. Állításuk szerint a panaszost tájékoztatták mind a rendőri szervnél, mind a Testületnél tehető panasztételi jogáról.

Úgy nyilatkoztak, hogy a cselekmény egyik résztvevőjét sem ismerték, mindenkivel magázódtak, és az intézkedés végéig az előírásoknak megfelelően, részrehajlás nélkül léptek fel.

A továbbiakban az összefoglaló jelentés a helyszínen kiérkező Készenléti Rendőrök által készített jelentéssel egyezően adta elő a történeteket.

9) 2012. december 18-án a Készenléti Rendőrségtől a helyszínre érkező három rendőr közül két r. őrm. külön jelentést készített az eseményekről.

Mindkét irat rögzíti, hogy a helyszínre egy járőrtársával (r. őrm.) és egy járőrvezetővel (r. tőrm.) érkeztek.

2012. október 4-ei jelentésüket teljes mértékben fenntartják, azzal egyezően számolnak be a történetekről.

10) A Készenléti Rendőrség megküldte a Testületnek az intézkedéssel kapcsolatban keletkezett hangforgalmazási adatokat.

A hangfelvételen, amely 5 perc 45 másodperc hosszúságú, a Készenléti Rendőrség állományába tartozó és a helyszínen tartózkodó r. törm. hallható, amint felvázolja az ügyeletes tisztnak az általa tapasztaltakat.

Előadta, hogy a bejelentés szerint a kérdéses épületben egy férfi feküdt a földön, aki rendőrt kért a helyszínre. A r. törm. felment, és meghallgatta a panaszt, aki neki elmondta, hogy közvélemény-kutató, becsöngetett a lakásokba de „nem nagyon engedték be”. Ekkor megjelent a gondnok, aki a panaszos elmondása szerint őt a földhöz vágta és egy pisztolyt nyomott a fejéhez. Ezt követően a r. törm. tájékoztatta az ügyeletes tisztet, hogy a gondnoknál valóban találtak egy riasztófegyvert, és hogy járőr kollégájával épp azt ellenőrzik, hogy van-e rá a férfinak tartási-, illetve viselési engedélye. Előadta, hogy a két elmondás egymással ellentmondásban áll, mivel a panaszos verziója szerint a fejéhez nyomta [a fegyvert] és úgy kényszerítette őt a férfi a földre, míg ezt a férfi tagadja. Beszámolt arról is, hogy járőr kollégája a két tanúnak éppen a személyazonosító adataikat írja fel.

Az ügyeletes tiszt rákérdezett, hogy a tanúk mit mondtak el. A r. törm. válaszában előadta, hogy a tanúk arról számoltak be, hogy a panaszos becsöngetett a lakókhoz. Az egyik tanú, akinek pont az ajtaja előtt zajlottak az események, a kiabálásra és dulakodásra lett figyelmes, és azt hallotta, hogy valaki azt kiabálja, hogy a fegyvert tegyék el. Mikor kijött a lakásából, azt látta, hogy a panaszos a földön feküdt. A gondnok elmondása szerint azonban a pisztoly az oldalán volt elrejtve.

A r. törm. állítása szerint őt ez a helyzet „megfogta”. Az ügyeletes tiszt azt mondta, hogy őt is, mivel sokkal több helyszíni információra lenne szüksége az ügy megítélése érdekében. További kérdésre a r. törm. hozzátette, hogy a gondnoknak többen telefonáltak a házból, hogy a történeteket megelőző héten egy illetéktelen személy jutott be egy lakásba, és késsel fenyegetőzött. Most, hogy a panaszos lakásról-lakásra csengetett, a lakók szóltak a gondnoknak. A r. törm. úgy adta elő, hogy a panaszos „kamu kártyát” mutatott fel, melyet kézzel írt, mire az ügyeletes tiszt közbevágott, hogy még nem lehet tudni, hogy eredeti-e az igazolványa. Folytatva a beszámolót, a r. törm. elmondta, hogy a panaszt az egyik lakó beengedte a lakásába, majd onnan távozva ment hozzá a gondnok, akiről a lakók megerősítették, hogy ő csengetett be hozzájuk is. A panaszos ment volna lefelé a lifttel, mire a gondnok kérdőre vonta, hogy ki ő és milyen célból van az épületben, azonban a panaszos erre nem válaszolt. Ezt követően került sor a dulakodásra a lift előtt. Kérdésre a r. törm. elmondta, hogy a tanúk nem látták, hogy a pisztoly előkerült, de az egyik tanú arra a kiabálásra lett figyelmes, hogy „a pisztolyt tegye el”.

Az ügyeletes tiszt kérdezte, hogy egy gáz riasztó pisztoly-e a fegyver, mire a r. törm. azt válaszolja, hogy ő nem nézte meg, de nála van, elvette a gondnoktól, akinek az oldalára volt akasztva a pisztoly. Ezt követően megnézte a pisztolyt és bediktálta a típusát, majd kivette a tárat. Az ügyeletes tiszt közölte vele, hogy a pisztoly biztos valamilyen riasztó pisztoly.

A r. törm.-ert arra utasította az ügyeletes, hogy maradjon a helyszínen, mindenkinek írja fel az adatait, valamint mobiltelefonszámát, és ő addig átgondolja a teendőket. Véleménye szerint

ott nem valósulhatott meg garázdaság. A r. törm. tájékoztatta az ügyeletest, hogy a földszintre lement a gondnokkal, mert ott vannak az okmányai, a tanúk meg fent vannak az emeleten. Ígéretet tett, hogy az egyik kollégája végigmegy a lakásokon és a tanúk elérhetőségeit feljegyzi. Az ügyeletes tiszt végül közölte a r. törm.-el, hogy valószínűleg a fegyver tartásával „lesznek dolgok”, mivel ő azt ott valószínűleg nem használhatta volna. Az engedélytől függ, aminek utána fog járni. Ismét felhívta a r. törm. figyelmét arra, hogy gyűjtsön további információkat annak érdekében, hogy meg tudjon állapítani valamit. A párbeszéd azzal zárult, hogy megbeszéljük, hogy keresik egymást röviddel később.

III.

2012. december 5-ei levelében a Testület megkereséssel élt B.-T. P. felé, akihez a panaszos bement kérdőívet kitölteni, és aki minden bizonnyal fültanúja lehetett a dulakodásnak és a rendőri intézkedés egy részének. A Testület arra kérte őt, hogy nyújtson tájékoztatást a rendőri intézkedéssel összefüggésben tapasztalt körülményekről.

2013. január 7-én B.-T. P. postai úton küldte meg válaszlevelét, melyben a következő releváns információkat közölte.

A kérdéses napon becsöngetett hozzá a panaszos, majd bemutatkozott, és közölte, hogy az I. Zrt.-től jött, és egy bizonyos korcsoportba tartozó nőket keres, hogy kérdőívére válaszoljanak. A panaszos nem tűnt veszélyesnek, de B.-T. P. megkérte, hogy mutasson fel egy igazolványt, melyet ugyan megtett, de azon fénykép nem volt, és a panaszos neve is csupán kézírással volt rajta feltüntetve. Mikor ezt szövé tette neki, a panaszos azt mondta, hogy még nem készült el az igazolvány végleges változata.

A panaszos zavarodottnak és idegesnek tűnt. Első benyomása róla az volt, hogy külföldi, vagy beszédhibás, vagy csak össze van zavarodva, mivel a panaszos véleménye szerint rosszul beszélt magyarul és kissé dadogott.

A kérdőív kitöltésének megkezdése előtt a panaszossal kicsit elbeszélgetett a cégénél való munkalehetőségekről, és a panaszos számára odaadta főnöke telefonszámát. Ezt követően derült ki, hogy a lakás nem a panaszosra bízott területben található, így a panaszos elbúcsúzott, és távozott a lakásból.

Körülbelül két perccel a távozása után egy erőteljes – a tanú megítélése szerint szükségtelenül arrogáns – férfihangot hallott, aki valakit arra próbált eréllyel rávenni, hogy szálljon ki a liftből. Ezt követően a panaszos hangját hallotta, aki azt mondta, nem száll ki a liftből. Ez többször megismétlődött, majd dulakodás hangját hallotta. Nem hallott nagyobb zajt, de azt kivette, hogy két ember „egymásnak esett”. A férfi, aki agresszíven lépett fel, többször is felszólította a panaszost, hogy mondja meg, mit keres az épületben, illetve ő kicsoda. Az is kivehető volt, hogy a közös képviselő [Sz. K.] bemutatkozott a panaszosnak. Sz. K. kérdésére azonban a panaszos nem válaszolt, mindössze annyit mondott, hogy hívja ki a rendőrséget, majd ők megmondják. Azt is hallotta, hogy a panaszos azt mondja Sz. K.-nak, hogy feljelentést fog tenni ellene, mert fegyvert fogott rá. Ez a párbeszéd többször megismétlődött köztük, de a panaszos továbbra sem volt hajlandó elárulni, hogy honnan jött és mit csinál a házban.

B.-T. P. a 'fegyver' szó hallatára nem mert kimenni lakásából, pedig az egész jelenet ajtaja előtt zajlott. Először csak a kémlelőnyíláson próbálta követni az eseményeket, de nem látott

semmit. Mint utóbb kiderült számára, azért, mert a panaszos hassal a földön feküdt, mialatt Sz. K. a nyakán tartotta a pisztolyt. A szemtanú véleménye szerint a panaszossal szemben szükségtelenül alkalmaztak erőszakot. Később azonban neki Sz. K. elmondta, hogy éppen egy héttel az esetet megelőzően fegyvert vagy kést fogtak valakire a liftben, ezért tartotta fontosnak, hogy tudjon arról, ki milyen céllal tartózkodik az épületben. B.-T. P. csak akkor merészkedett ki a lakásából, amikor megjelent egy idősebb úr is a helyszínen, aki egyértelműen Sz. K. pártjára állt. Ő is úgy gondolta, hogy a közös képviselő fegyverhasználata szükséges volt, tekintettel arra, hogy a házban több idős hölgy is arra panaszkodott, hogy valaki hozzájuk becsönget, és mindenféle ürüggyel megpróbál bejutni a lakásukba.

A szemtanú arról is beszámolt levelében, hogy a panaszos rákérdezett, hogy a közös képviselő miért fogott rá fegyvert, aki azt válaszolta, hogy amikor felszólította, hogy mutakozzon be, a panaszos elkezdte rángatni a liftajtót. A panaszos továbbra sem volt hajlandó bemutatkozni, folyamatosan csak hajtogatta, hogy hívják ki a rendőrséget, majd nekik elmondja, hogy ki ő és miért van az épületben, tekintettel arra, hogy Sz. K. rá jogtalanul fegyvert fogott. Végezetül Sz. K. kihívta a rendőrséget, akik mindenkit kikérdeztek. Először a panaszos adta elő a panaszát és B.-T. P.-t jelölte meg, mint tanút. A közös képviselőtől a fegyvert „bevonták” és „hatástalanították”. Ekkor még két idős hölgy is megjelent a helyszínen, akik a ház lakói. Érdemben azonban csak ő tudott megfelelő tanúvallomást tenni, hiszen a tanú úgy látta, hogy rajta kívül senki sem engedte be a panaszost otthonába. A személyes dokumentumokat és elérhetőségeket mindenkitől elkérték a rendőrök, majd „elengedték” őket.

Az egyik rendőr állítólag végigjárta a házat, hogy megbizonyosodjon afelől, hogy a panaszos egyedül dolgozott.

A tanú azzal kapcsolatban nem tudott nyilatkozni, hogy a panaszos hogyan lépett fel a többi lakóval szemben, mit mondott nekik, illetve rángatta-e a liftajtót.

A rendőrök állítólagos elfogultságával kapcsolatban a tanú annyit közölt, hogy ő nem tapasztalta, hogy feltűnően kedveztek volna valamelyik félnek.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panasz eljárás keretében mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy hatásköri szabályai alapján mely panaszosi sérelmek vizsgálatát végezheti el.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a

kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A hivatkozott jogszabályhely alapján a Testület nem vizsgálhatja, hogy a rendőrök a tudomásukra jutott információk alapján miért nem indítottak nyomozást ügyében. A nyomozás elrendelésének szabályait a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 170. §-a tartalmazza. A nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztásával szemben a panaszos a Be. 196. § (1) bekezdésében megjelölt panasszal élhet.

A Testület a panasz fenti része tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület ugyanakkor vizsgálta – a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján – a panaszos többi kifogását, nevezetesen azt, hogy eleget tettek-e a rendőrök intézkedési- és tájékoztatási kötelezettségüknek, részrehajlás-mentesen intézkedtek-e, valamint megfelelő hangnemben beszéltek-e a panaszossal.

2) A Testület a rendőrség intézkedési kötelezettségének vizsgálata során az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

a) A Testület rendelkezésére álló iratokból az állapítható meg, hogy a rendőrségre arról érkezett bejelentés, hogy egy lakóépület folyosóján egy férfi fekszik a földön, aki mindenféle okra hivatkozva próbál a házban lévő lakásokba bejutni. A bejelentésről készített táblázatban ugyanakkor az a megjegyzés szerepel, hogy „fegyveres fű”.

A bejelentés a Testület álláspontja szerint felvetette több bűncselekmény gyanúját is, nevezetesen a löfegyverrel visszaélését, magánlaksértését, illetve a csalását. Ezen túlmenően segítségnyújtási kötelezettségükből fakadóan arról is meg kellett győződnie, hogy a földön fekvő férfi megsérült-e, illetve igényel-e orvosi ellátást. A bejelentésben ismertetett esemény tehát nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A panaszos annak ellenére, hogy a helyszínen megjelentek a rendőrök, úgy ítélte meg, hogy a kiérkező rendőrök nem megfelelően tettek eleget intézkedési kötelezettségüknek. Véleménye szerint a támadásánál jelenlévő három férfit elő kellett volna állítaniuk a rendőrkapitányságra.

Azt ugyanakkor a panaszos sem vitatta, hogy a bejelentést követően körülbelül tíz perc elteltével három, majd további két rendőr érkezett a helyszínre, akik igazoltatták, majd meghallgatták a panaszost, valamint a helyszínen tartózkodó további személyeket. B-T. P. vallomását is rögzítették a rendőrök.

A civil ruhás rendőrök jelentésében az szerepel, hogy érkezésüket követően a jelenlévőktől megkérdezték, hogy keletkezett-e sérülésük, illetve igényelnek-e orvosi ellátást. Erre mindenkitől nemleges válasz érkezett. Ezen túlmenően rajtuk látható sérülés nem volt. Ezt követően a panaszost meghallgatták, megtekintették kérdezőbiztosi igazolványát is. A közös képviselő meghallgatása során leellenőrizték a birtokában lévő gáz-riasztó pisztolyt is, és az engedélyekkel mindent rendben találtak. Végezetül meghallgatták S. Cs.-t is, aki a közös képviselő által elmondottakat erősítette meg. A Készenléti Rendőrség által megküldött dokumentáció a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságával egyezően rögzítette a megtett intézkedéseket.

Összefoglalva a megtett intézkedéseket, megállapítható, hogy a Készenléti Rendőrség három beosztottja a bejelentést követően rövid időn belül a helyszínre érkezett, ahol egyenként igazoltatták, valamint meghallgatták a jelenlévőket (a panaszost, a közös képviselőt, S. Cs.-t, valamint B-T. P.-t). Újabb két rendőr is kiérkezett a helyszínre további adatgyűjtés érdekében. Meggyőződtek arról, hogy személyi sérülés történt-e, illetve igényel-e bárki orvosi ellátást. A közös képviselőtől a pisztolyt elvették, és leellenőrizték, hogy annak tartására, illetve használatára van-e engedélye. Az általuk elvégzett adatgyűjtés eredményeként a rendőrök arra a meggyőződésre jutottak, hogy további intézkedés nem vált szükségessé.

A panaszos szerint azonban a rendőrök tudomására jutott információk alapján további intézkedéseket kellett volna fogantatosítaniuk a támadóval szemben, illetve hivatalból feljelentést kellett volna tenniük.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, miszerint azon intézkedések esetén, amelyek jogalapját az Rtv. valamely, az intézkedéssel érintett személy által elkövetett jogellenes cselekményben jelöli meg, vizsgálnia kell, hogy e jogellenes cselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja a konkrét esetben fennállt-e. Abban az esetben ugyanis, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését olyankor, amikor a rendőrség jogalként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata kiüresedne. A bűncselekménynek az Rtv. szerinti intézkedést megalapozó gyanúja nyilvánvalóan alacsonyabb fokú, mint a büntetőeljárás konkrét gyanúsítással szembeni megindításához szükséges „megalapozott gyanú”, ezért az ilyen esetekben a Testület azt vizsgálja, hogy az adott eset körülményei fényében felmerülhetett-e a rendőrökben valamely bűncselekmény elkövetésének olyan, „egyszerű” gyanúja, amely megalapozta részükről az Rtv.-beli intézkedés fogantatosítását.

Hasonló a Testület kiindulópontja akkor is, ha a panasz – mint jelen esetben is – arra vonatkozik, hogy a rendőrség valamely bűncselekmény gyanúja kapcsán elmulasztotta az elvárható intézkedéseket. Első lépésben ilyenkor is vizsgálandó ugyanis, hogy felmerülhetett-e a sérelmezett bűncselekmény egyszerű gyanúja. Amennyiben nem, úgy jogellenes rendőrségi mulasztás nyilvánvalóan nem állapítható meg, az egyszerű gyanú utólagos megállapíthatósága ugyanakkor nem teszi egyértelművé az intézkedés hiányának jogellenességét, ilyenkor ugyanis a mulasztás megítélése attól függ, hogy az adott helyzetben kialakított rendőrségi helyzetértékelés nyilvánvalóan megalapozatlan volt-e. Ha ugyanis az adott ügy körülményei alapján nem nyilvánvalóan megalapozatlan a rendőrségnek az a döntése, hogy nem lát bűncselekményt megvalósulni, akkor alapjogsértés az intézkedést kérő oldalán nem állapítható meg.

A fentiek alapján a rendőrök intézkedésével összefüggésben a Testület vizsgálta – anélkül, hogy az egyes cselekményeket büntetőjogilag értékelte volna –, hogy felmerülhetett-e az ügyben jogellenes magatartás gyanúja a panaszossal szemben eljáró közös képviselő részéről, majd azt értékelte, hogy a rendőrök a rendelkezésére álló információk alapján megalapozottan minősítették-e úgy a helyzetet, hogy jogellenes cselekmény gyanúja nem állt fenn.

A Testület szükségesnek tartja leszögezni, hogy bűncselekmény megvalósulásának vagy meg nem valósulásának megítélése igen összetett feladat, számos jogszabály összeolvasását, számos körülmény feltárását és alapos értékelését teszi szükségessé.

i) Az intézkedés időpontjában hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. §-a a garázdaság fogalmát következőképpen határozta meg: „aki olyan kirívóan közösségellenes erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotrányozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el”.

Az intézkedésben résztvevő rendőrök úgy ítélték meg, hogy garázdaság nem valósulhatott meg, mivel az esemény magánterületen történt.

A személy ellen irányuló erőszak a garázdaság esetében az emberi testre gyakorolt fizikai ráhatást jelenti, és megvalósul a passzív alany testének támadó szándékú megérintésével, függetlenül attól, hogy a támadás sérülést okoz-e vagy sem. A garázdaság megvalósulásának három együttes feltétele van; az elkövetési magatartás kihívó közösségellenessége, erőszakos jellege, valamint annak másokban megbotránkozás vagy riadalom keltésére való alkalmassága, mely feltételek egyikének a hiánya esetében a bűncselekmény nem jön létre (BH 1998/471.).

A szűk családi körben, nem nyilvános helyen elkövetett erőszakos cselekmények – amelyeket közvetlenül csupán néhányan észleltek – nem alkalmasak a köznyugalom megzavarására, ezért a garázdaság megállapítását nem alapozzák meg (BH 1985/174.).

Tekintettel arra, hogy a panaszos földre kényszerítése nem nyilvános helyen, hanem magánterületen valósult meg, melynek közvetlenül csak S. Cs. volt a szemtanúja, a Testület úgy ítélte meg, hogy nem volt nyilvánvalóan megalapozatlan az a rendőrségi következtetés, hogy garázdaság nem valósult meg.

ii) A Btk. 175. § (1) bekezdése kimondja: „[a]ki mást személyi szabadságától megfoszt, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

A bűncselekmény megvalósulása szempontjából elsődlegesen a szabad térbeli mozgás, a helyváltoztatás és az adott tartózkodási helyről való elmozdulás joga bír jelentőséggel. A bűncselekmény elkövetési magatartása bármilyen magatartás lehet, amely a passzív alanyt (sértettet) a szabad mozgásában, a helyváltoztatásában vagy a tartózkodási hely megválasztásában akadályozza. Általában tevékenységben megnyilvánuló aktív magatartással valósítható meg, így például lefogással, lekötözéssel, bezárással. Megvalósítható azonban nem tevéssel (mulasztással) is.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 127. § (3) bekezdése értelmében „a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni”. Ez esetben tehát a személyi szabadság jogszerű korlátozásáról beszélhetünk.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület a 265/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi. Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból az derül ki, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha a tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Kérdéses ugyanakkor, hogy a közös képviselő milyen bűncselekmény tekintetében vélte megvalósulni a tettenérést. Sz. K.-t az egyik lakó tájékoztatta arról, hogy egy csaló járkal az épületben. Ezért szólította meg a panaszost annak érdekében, hogy kiderítse, ki ő és milyen szándékkal tartózkodik az épületben. Tekintettel azonban arra, hogy a panaszos többszöri kérdés ellenére sem volt hajlandó bemutatkozni, valamint az épületben tartózkodásának okát vele közölni, és közvélemény-kutatói minőségének semmi látható jele nem volt, azt

feltételezte, hogy csalóval van dolga, és ezáltal kötelességének érezte, hogy őt visszatartsa a rendőrség kiérkezéséig.

A Btk. 318. §-a rendelkezik a csalásról, melynek értelmében csalást valósít meg az, „aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz”. Kérdéses, hogy egy lakó feltételezése, hogy a panaszos csaló, valamint az, hogy a panaszos felszólításra sem mutatkozott be, megalapozza-e azt a következtetést, hogy őt csaláson „tetten érték”. Mint ahogy arra a Testület a bűncselekmény megvalósulása kapcsán kitért, a tettenérés kapcsán is irányadónak tartja, hogy elegendő a bűncselekmény elkövetésének egyszerű gyanúja. Tekintettel a lakók állítására, valamint a panaszos együttműködésének hiányára, hogy közvélemény-kutatói igazolványát bemutassa, illetve bemutatkozzon, a Testület úgy ítélte meg, hogy a csalás egyszerű gyanúja, és ezáltal a tettenérés, megvalósulhatott a panaszossal szemben.

A Testület hozzáteszi, hogy a panaszossal szemben akár a Btk. 176. §-ában megfogalmazott magánlaksértés gyanúja is felmerülhetett, tekintettel arra, hogy az megvalósítható azáltal, hogy valaki más lakásába hivatalos eljárás színlelésével bemegy vagy ott bent marad. A hivatalos eljárás színlelése alatt minden olyan tevékenységet érteni kell, amelynek következtében a passzív alany abban a hiszemben van, hogy az elkövető beengedésére köteles.

A fentiek okán a panaszos mozgási szabadságának korlátozása a panaszossal szemben fennálló gyanúra tekintettel a jogellenességet kizárta. Ennek következtében, bár a személyi szabadság megsértésének gyanúja kétségtelenül felmerülhetett, a rendőrök azon álláspontja, miszerint nem valósult meg bűncselekmény, nem volt nyilvánvalóan alaptalan.

iii) A közös képviselővel szemben joggal merülhetett fel a löfegyverrel visszaélés gyanúja, melyet a Btk. 263/A. §-a tartalmazott az intézkedés időpontjában. A konkrét esetben azonban a rendőrök a helyszínen meggyőződtek arról, hogy a közös képviselőnek a nála lévő gáz riasztó pisztoly viselésére érvényes engedéllyel rendelkezett.

iv) A fentiekén túlmenően felmerülhetett, hogy a panaszossal szemben eljáró közös képviselő a Btk. 179. §-ában szabályozott tetteleges becsületsértést, vagy a Btk. 170. §-ában szereplő könnyű testi sértést követte el, azonban a fenti két bűncselekmény miatt a büntetőeljárás csak magánindítvány alapján indulhat meg.

v) Az események megítélése kapcsán azonban mindenképp ki kell térni annak a vizsgálatára, hogy a közös képviselő előrántotta-e az önvédelmi fegyverét és azt a panaszos nyakához szorította-e. Amennyiben ugyanis a panaszos állítása szerint a közös képviselő a panaszos nyakához szorította riasztó pisztolyát, vizsgálni szükséges, hogy azt jogszerűen, a Btk. 29. §-ában szabályozott jogos védelmi helyzetben alkalmazta-e vagy sem.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 183. §-a értelmében „aki a löfegyver vagy lőszer (...) használatára (...) vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.

A Testület megítélése szerint a kiérkező rendőrök nem tisztázták megnyugtatóan azt a kérdést, hogy a közös képviselő elővette-e önvédelmi fegyverét, vagy sem, illetve amennyiben igen, azt jogszerűen használta-e. Az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok miatt

a kérdés megítélésére a helyszínen nem nyílt lehetőség, így a Testület megítélése szerint a kérdés tisztázása mindenképpen további eljárási cselekmények szükségességét vetették fel.

Ennek következtében a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a kiérkező rendőrök nem megfelelően tettek eleget intézkedési kötelezettségüknek.

3) A panaszos beadványában számos olyan elemét emelte ki a rendőri intézkedésnek, melyek véleménye szerint azt valószínűsítik, hogy az intézkedő rendőrök eljárásuk során elfogultak voltak a támadója javára.

A panaszos úgy ítélte meg, hogy a helyszínre először kiérkező rendőrök közül a felettes rendőr ismerte az őt megtámadó közös képviselőt, melynek következtében vele szemben elfogultan intézkedtek. Erre a meggyőződésre több okból is jutott. Egyrészt, a támadóval kezét rázott, és egymással tegeződve beszéltek. Ezen túlmenően mikor a közös képviselőt igazoltatták, a férfi reakciójából is arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedő rendőrrel ismerik egymást. Annak ellenére, hogy a panaszos kérte a rendőröket, hogy vegyék el a közös képviselőtől a fegyvert, ők megvárták, míg azt a férfi maga adja át nekik. Később, amikor a férfi elindult az irataiért, a felettes rendőr a lépcsőfordulóban utánament, ahol röviden egymással szót váltottak, a panaszos vélekedése szerint arról, hogyan tussolhatnák el az ügyet. A panaszosnak a fentiek okán végig az volt a benyomása, hogy nem az „ő oldalán állnak”, hanem az őt megtámadó személy pártján, és azon igyekeznek, hogy az elkövetett bűncselekményre ne derüljön fény.

A Készenléti Rendőrség főtanácsosa, valamint alosztályvezetője által nyújtott tájékoztatás szerint is az intézkedést foganatosító rendőrök az eseményen résztvevő személyek közül egyiket sem ismerték. Az intézkedés során mindenkivel magázódtak, és az intézkedés végéig az előírásoknak megfelelően, részrehajlás nélkül értékelték az elmondottakat.

A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságáról a helyszínre irányított civil ruhás rendőrök jelentésükben akképp nyilatkoztak, hogy a cselekmény egyik résztvevőjét sem ismerték, mindenkivel magázódtak, és az intézkedést mindvégig részrehajlás-mentesen foganatosították. Ugyanakkor jelentésükben nem tesznek említést a panaszos által elmondottakat nagyrészt erősítő B-T. P. független tanú vallomásáról, aki pedig arról számolt be, hogy hallotta, amint a panaszos azt mondja a közös képviselőnek, hogy fegyvert fogott rá. A jelentésben erre vonatkozóan semmilyen megjegyzés nem található, mindössze annyi, hogy „a fenti társasházban más olyan személyt, aki az esettel kapcsolatban újabb információval tudott volna szolgálni, felkutatnom nem sikerült”.

A Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrök jelentése szintén nem tesz említést B-T. P. meghallgatásáról, illetve az ő vallomásáról. A panaszos által elmondottakat akként rögzítették, hogy a panaszos „azért ijedt meg és hívatta ki a rendőröket, mert Sz. K. közös képviselő oldalán meglátta a dulakodás közben takarásból előtűnő önvédelmi riasztó fegyverét, amiről Sz. úr tartási engedéllyel rendelkezett”.

Ugyanakkor a Testület rendelkezésére álló hanganyagból egyértelműen kiderül, hogy a panaszos a Készenléti Rendőrség állományába tartozó r. törm.-nek akként számolt be az eseményekről, hogy őt a gondnok a földhöz vágta és a fejéhez egy pisztolyt nyomott. Ezen túlmenően a hangfelvételből egyértelműen kiderül, hogy meghallgatták B-T. P.-t, aki nekik elmondta, hogy úgy hallotta, valaki azt kiabálta, hogy a fegyvert tegyék el. Ez az információ

azonban, annak ellenére, hogy az ügy megítélése szempontjából mindenképp relevánsnak tekinthető, nem szerepelt egyik jelentésben sem.

A Készenléti Rendőrség alosztályvezetője által készített összefoglaló jelentésben szintén az szerepel, hogy a panaszos elmondta, hogy „volt még egy fegyver a közös képviselőnél, melyet elővett, de azzal őt nem fenyegette, nem fogta rá, és lövés sem történt”.

B.-T. P.-nek a Testület számára megküldött levelében úgy nyilatkozott, hogy őt is meghallgatták a rendőrök, és elérhetőségét is felírták.

A Testület megállapítása szerint önmagában az a körülmény, hogy a rendőrök egy másik személyt nem állítottak elő, illetve vele szemben nem tettek feljelentést, nem alkalmas arra, hogy a panaszos alapjogának sérelmét eredményezze.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A fenti információkat a Testület a következőképpen értékelte.

a) Ellentmondás tapasztalható a tekintetben, hogy a Készenléti Rendőrségtől a helyszínre érkező rendőrök ismerték-e személyesen a közös képviselőt vagy sem, vele tegeződtek-e, avagy mindenkivel magázódtak. Abból a hangfelvételtől, amely a Testület rendelkezésére áll, nem hallható ki semmi olyan információ, melyből arra lehetne következtetni, hogy a r. törm. ismerte volna a közös képviselőt. A Testületnek nyilatkozó tanú sem tapasztalt semmi olyan körülményt, amely a rendőrök elfogultságára utalna.

b) A panaszos kitért arra is, hogy miután őt meghallgatták, jelezte a rendőr felé azon szándékát, hogy a rendőrkapitányságon feljelentést kíván tenni támadójával szemben. Erre vele a rendőr kiabálni kezdett, közölte vele, hogy magánterületen nem lehet garázdaságot elkövetni, és hogy a panaszos nem tehet feljelentést. Ilyen okból őt a rendőrkapitányságra sem akkor, sem a későbbiekben nem fogják beengedni. A fentiek következtében a panaszos bizalma megrendült a rendőrségben, így végül letett azon szándékáról, hogy feljelentést tegyen.

A panaszos állítását a rendőrségi iratok cáfolják. A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök jelentésükben azt rögzítették, hogy az intézkedést egyik fél sem kifogásolta, és feljelentést senki nem kívánt tenni. Ezzel egyezően rögzítette a Készenléti Rendőrség alosztályvezetője a történeteket, és határozottan cáfolta, hogy megtiltották volna számára azt, hogy feljelentést tegyen, vagy hogy megjelenjen a rendőrkapitányságon feljelentés megtétele céljából.

A Készenléti Rendőrség főtanácsosa szintén akként nyilatkozott tájékoztató levelében, hogy a panaszost tájékoztatták arról, hogy esetleges sérülése esetén az orvosi látellel beszerzését követően feljelentést tehet.

Az ellentmondásos nyilatkozatok okán a Testület a fenti információkból nem tudott következtetést levonni az intézkedő rendőrök elfogultsága tárgyában.

c) A Testület ugyanakkor megállapította, hogy a rendőri jelentések egyike sem tartalmazza B.-T. P. tanúvallomását, vagy legalább említést arról, hogy a helyszínen meghallgatták volna őt is. Az iratok mindössze annyit említenek, hogy meghallgatták a panaszost, a közös képviselőt, valamint S. Cs.-t, azonban más olyan személyt, aki az esettel újabb információval tudott volna szolgálni, nem sikerült felkutatniuk.

Ugyanakkor a panaszos, és maga a tanú is említik, hogy a rendőrök B.-T. P.-t is meghallgatták, személyazonosító adatait és telefonos elérhetőségét feljegyezték. A rendőrség által megküldött hangfelvételen is szerepel, hogy a helyszínen intézkedő r. törm. beszélt B.-T. P.-vel, és tudomása van arról, hogy a tanú mit hallott és tapasztalt a történetből.

Vallomásában a tanú arra vonatkozóan nem tudott ugyan nyilatkozni, hogy a közös képviselő elővette-e fegyverét, azt azonban tisztán hallotta, amint a panaszos közli Sz. K.-val, hogy feljelentést tesz ellene, mert fegyvert fogott rá.

A tanú vallomása abból a szempontból tekinthető relevánsnak, hogy a panaszos által elmondottakat, miszerint rá a közös képviselő fegyvert fogott, ha nem is bizonyítja, de mindenesetre erősíti. A kitérő rendőröknek pedig B.-T. P. vallomását is figyelembe véve kellett volna elkészíteniük jelentésüket úgy, hogy kitérnek annak a kérdésnek a vizsgálatára is, hogy mennyiben valószínű, hogy Sz. K. elővette fegyverét és a panaszosra szegezte, és amennyiben ez valóban megtörtént, az mennyiben minősült jogszerű fegyverhasználatnak.

d) A Testület azt is kiemeli a rendőrök elfogultságának vizsgálata kapcsán, hogy a Készenléti Rendőrség jelentése tévesen rögzíti a panaszos előadását, melyet később már az összefoglaló jelentések és tájékoztató levelek mind helyesen tartalmaznak.

A panaszos arról számolt be a rendőröknek, hogy Sz. K. elővette fegyverét, és azt a nyakához nyomta. Ezzel ellentétesen a panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentésükben úgy rögzítették a panaszos előadását, hogy a panaszos mindössze meglátta dulakodás közben a takarásból előtűnő riasztó fegyvert.

Összefoglalva az eddigieket, a rendőri jelentésekben nem rögzítették egy olyan tanú vallomását, aki az ügy megítélése szempontjából releváns információkkal rendelkezett, valamint a panaszos által elmondottakat helytelenül írták le. A Testület mindezek okán úgy ítélte meg, hogy a rendőri intézkedés részrehajló volt, így sérült a panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

4) A Testület ezt követően vizsgálta a panaszossal szemben intézkedő rendőrök által alkalmazott hangnemet.

A panaszbeadvány több esetben tesz említést arról, hogy az intézkedő rendőrök vele kiabáltak, azt állították, hogy akadékoskodik és hátráltatja a rendőri intézkedést. Amikor pedig arról számolt be a rendőröknek, hogy eltévesztette a kerületet, gúnyolódni kezdtek rajta. A helyszínre érkező civil ruhás rendőr ezen túlmenően tőle kiabálva azt kérdezte, hogy miért „vegálja” az idős lakókat. Összességében sérelmezte a panaszos a rendőrök hangnemet.

A rendőrségi dokumentumok azt rögzítik, hogy az intézkedés során a résztvevőkkel magázódtak, és intézkedésük az előírásoknak mindenben megfelelt.

Ezzel összefüggésben a Testület hivatkozik az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, amely – többek között – kimondja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület több állásfoglalásában kifejtett vélekedése szerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóságalapja a panaszos nem megfelelő hangnemet sérelmező állításainak. Mivel a panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem megállapítható.

5) A panaszos sérelmezte a rendőrök szolgálati fellépésének módját, mivel az intézkedő rendőrök azonosító jelvényük számát, illetve nevüket vele nem közölték.

Ugyan a panaszos nem tagadja, hogy azok a rendőrök, akik először érkeztek a helyszínre, ruházatukon viselték az azonosítószámukat, azonban arra nem adtak neki lehetőséget, hogy azt feljegyezze, és ő nem tudta azt leolvasni. Hiába jelezte ezen szándékát a rendőröknek, ők válaszul csak annyit mondtak neki, hogy ne avatkozzon bele a rendőri intézkedésbe. Később a civil ruhás rendőröktől is kérte, hogy mutakozzanak be és mondják el azonosítószámukat, de csak az egyik rendőr mutatkozott be, azonosítószámát azonban egyikőjük sem adta meg neki.

A Készenléti Rendőrség alosztályvezetőjének összefoglaló jelentésében az szerepel, hogy a helyszínre érkező járőrvezető bemutatkozott, és közölte beosztási helyét.

Az egyik civil ruhás r. ftőrm. jelentésében úgy nyilatkozott, hogy megérkezésekor kollégájával együtt szolgálati igazolványuk és jelvényük felmutatásával igazolták magukat.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint a „polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti”.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

Az intézkedő rendőröknek az Rtv. – korábban már hivatkozott 2. és 24. §-ai alapján – a panaszos kérésére akkor is be kellene újra mutatkozniuk, illetve azonosító jelvényük számát megadni, ha ezen kötelességüknek az Rtv. 20. §-a alapján már eleget tettek.

Tekintettel arra, hogy arra vonatkozóan nem áll a Testület rendelkezésére információ, hogy a panaszos kifejezett kérésére megadták-e számára a szükséges információt, a Testület nem tud megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

6) Kifogásolta a panaszos beadványában, hogy a rendőrök a vele szemben fogatosított intézkedés okáról sem előtte, sem azt követően őt nem tájékoztatták.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése előírja, hogy „a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles (...) az intézkedés tényét és célját szóban közölni”.

A panaszossal szemben az igazoltatáson kívül egyéb rendőri intézkedést nem fogatosítottak.

A rendőri dokumentumok szerint mindenben az előírásoknak megfelelően jártak el, arra azonban nem tértek ki, hogy ez magában foglalta-e a panaszos igazoltatásának céljáról való tájékoztatást.

Az egymásnak ellentmondó, valamint hiányos információ következtében a Testületnek nem állt módjában állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

7) A panaszos végezetül azt is kifogásolta, hogy nem tájékoztatták az Rtv. szerinti panasztételi lehetőségekről.

A Készenléti Rendőrség főtanácsosának, valamint alosztályvezetőjének tájékoztatása szerint is a helyszínen tartózkodókat informálták a „jogi lehetőségekről”, majd az intézkedés végén őket arról is tájékoztatták, hogy a rendőri intézkedés ellen panasszal élhetnek bármely rendőri szervnél, vagy a Testületnél.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése értelmében az intézkedő rendőrök kötelesek „az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően (...) az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről”.

A rendelkezésre álló információ nem elegendő annak a kérdésnek a tisztázására, hogy a rendőrök valóban tájékoztatták-e a panaszost panasztételi lehetőségéről, és amennyiben igen, teljeskörű tájékoztatást nyújtottak-e számára. A fentiek következtében a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

V.

A Testület vizsgálta azon panaszos beadványát, aki sérelmezte, hogy közvélemény-kutatói munkája során őt egy ház közös képviselője megtámadta, nyakához pedig fegyvert fogott, és a kitérő rendőrök elfogultan intézkedtek, és semmiféle eljárást nem kezdeményeztek támadójával szemben. A Testület megállapította, hogy a rendőrök nem kellően tisztázták a sérelmezett esemény körülményeit, így intézkedési kötelezettségüknek nem megfelelően tettek eleget, sértve ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát. Ezen túlmenően a rendelkezésre álló információk birtokában a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök elfogultan intézkedtek a panaszossal szemben, mivel a rendőrségi dokumentumokban tévesen rögzítették a panaszos vallomását, és egy fontos tanú vallomásáról nem tettek említést sem a jelentésekben. A Testület a feltárt mulasztásokat súlyosnak értékelte arra figyelemmel, hogy a löfegyver esetleges használatának a körülményeit a rendőrségnek fokozottabb körültekintéssel kellett volna vizsgálnia – éppen azon okból, hogy a panaszos visszatartása a panaszos szerint nem egyszerű fizikai ráhatással, hanem egy olyan eszköz használatával történt, ami a közrend és a közbiztonság szempontjából fokozott veszélyességű (még ha az ténylegesen gáz-, riasztó fegyver is volt).

A rendőrök szolgálati fellépésének módjával kapcsolatos panaszok tekintetében (bemutatkozás, azonosító szám közlése, hangnem, intézkedés céljáról való tájékoztatás) az egymásnak ellentmondó, valamint hiányos információk birtokában a Testületnek nem állt módjában állást foglalni, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A Testület megítélése szerint a panaszost ért sérelmek elérték a súlyosság azon fokát, amely indokolttá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az Országos Rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. október 22.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag